

noquAement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD,, Constantinople

Téléph. St. 865

XXII ème ANNÉE

1926 15 Octobre No 214

آبۇئمان : سنه لىكى [٢٤ نىسخه]

تورکيا ايچون ٢ ، خارج ايچون

٣ ، اعلا کاغذلىسى ٥ لپادر .

اداره خانه سى :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوى »

تلفون : استانبول ٨٦٥

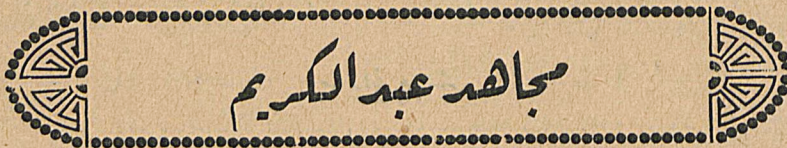
يکرمى ايکينجى سنه

نومرو ٢١٤-١٥ تشرين اول ٩٢٦

الجهاد

IDJTIHAD

علمى ، ادبى ، اقتصادى مجموعہ

مجاهد عبدالکريم

مجاهدك كندىنى دكزه آتمق صورتيله ويا باشقه بركشكده
اتخار ايتمه سنه مانع اولمق ايچون اعظمى تقيدى ايفا
ايدىيورلردى.

(آيدا) واپورى ده ميرىنى آلوب ده (قازابلانقا) دن
اوزا قلاشمايه باشلادىنى زمان عبدالكريمك ياننده پوليس
مفتشى ايله سانسى اسمنده كى ترجمان ضابط واردى.
بويوك مجاهد.. كونلردن، هافتالردن برى بوغازنده طيقانوب
قالان هيچاتى افقده آفريقا قطعه سنك غائب اولمايه باشلادىنى
بو مؤثر آنده ضبط ايدمه ده و ياننده هيچ كيمسه
يوق ايمش ده كندى كندىنه حسب حال ايدىيورمش كى،
قيزيل بر يانغين ايچنده باطان كونشه قارشى عربجه شويله
بر خطابه ايراد ايتدى :

بده سنده اوزاقده سرفجه كوكل طوبى اغلك بياقده سرفى
اى وطنم ! وجودم يابانجى ايلمه كيمه ركن الله شاه در كه
رومى سقا دقنى ايتدم. بو كونه باتانه كونشى بارين ينه
دوغا بقدر . امين اول كومر بكم روح بارين قوملر كيمه
فيشقىر امين الوداع اى وطنى الفراق اى ريفستانه

عبدالكريم خطابه سنك بو نقطه سنده هيچان دن
بوغولاجق بر حاله ككشدى .

پوليس مفتشى ايله ترجمان قولتوقلرينه كيمه رك هم
كندىسى تسكين ايتك ، هم ده جوارده قولاق مسافرى
اولانلره قارشى دها آغير شيلر سويله مسنه مانع اولمق

ملكيتنك حرىت و استقلالى ايچون اولاسپانيوللر
صوكره لرى اسپانيوللر و فرانسزلرله مصارعده بولونان
و بو ايكي بيوك دولتك طياره لرينه ، تانقلىرينه ، متكمل
آلات و ادوات اهلاك و تخريبه قارشى بر خايلى مدت
مقاومت ايتديكدن صوكره عاقبت مغلوب و اسير اولان
مجاهد (عبدالكريم) ك سرگذشت اليمنى قارئلر مزى يومى
غزته لرده واقومشلردر. (قازابلانقا) دن واپوره بىندىر يله رك
ابدى منافس نه سوق اولونان (عبدالكريم) ك حالت
روحيه سنى تصوير آجنى غزته لرندن برينك مخابرى شو
سطرلرى يازمشر :

« قفسه قونمش بر آفريقا ارسلانى كى عبدالكريمك
قرانسه ضابطه سى تحت محافظه سنده سوق اولمىنى چوق
حزين بر منظره در. عبدالكريم آفريقاى (قازابلانقا) دن
ترك ايتدى . آغستوسك ٢٨ نجى كوفى مارسيليايه حركت
ايدن (آيدا) واپورينه عائله سيله برلكده بىندىر يلىشىدى.
بر كون اول فاسدن برادرى و عموجه سيله برلكده بر
اوتوموبيله بىندىر يلىش و حرمليله چوجقلى ده بر قاميونه
دولتيله رق حزين قافله حالنده ساحله كتيرلمشدى. عبدالكريم
بوتون يولچلىق ائناسنده هيچ برشى سويله ميور، دالغين
بولنيور، دها دوغروسى بوتون موجوديتندن طاشمايه
حاضر اولان هيچان و عصيانه حاكم بولنيوردى . واپوره
كيريله كى زمان عبدالكريم كوكرتهيه چيچمق آرزوسى
اظهار ايتدى . اطرافده كى محافظ ضابطلر و مأمورلر مأيوس

طوپراغنه نسبة ياقين ومشابه اولان بو آطه يي تخصيص ايتك صورتيله برايجه لك كوسترمش اوليور . (ره ثونيون) آطه سي قيمتلي اورمانلريله ، شكر قاميشي ، قهوه ، وانيليا توتون وقينه قينه كبي مفيد محصولاتيله معروفدر . عبد الكريمك كركك شخصه ، كركك عائله سته عائد اولان اموال فرانسه واسپانيا محكمه لري طرفندن تصفيه ايديلهرك ايچنده اكر اولجه باشقه لرندن غضب ايدلمش اولان قسم

وارسه اعاده

ايديلهرك و متبا

قيسي كنديسنة

براقيلاجقدر .

آفريقانك

شمالده بر قاق

سنة دئيري بوتون

جهان افكاريني

اشغال ايتمش

اولان قهرمانك

مناقبي بو صورتله

تاريخه تاريشمش

بر داغ يرسنه

افقلره باصلاشمش يورغون داغلر صيرايلاه ، نه قدر نارينسك كوزه لسك بيلسهك ؛
چايريكك اوستنه دوغمش افشام ييلديزي باق يورغون كوزلرم قارشيكده حيران !
چيلاق آياقلىكك آتنده بايغين يايلاه ؛ بلهك ديريليم ايچسه م آلكدن
اي بلالي كوكلك مغرور داغلر كيزي ! سرين چام قوقولو بر طاسجق ايران !

عشاق : عجب مراديه

دنياه ولوله

صالمش اولان

قوجه اميرك قياقتي

فوق العاده ساده

ايدى . بياض

انتارينسك اوزر-

نده باشندن تا

طوپوقلرينه قدر

اوزانان كول

رنكسندوخرم-

نيه نوعندن

(جهللابه) دينن

اوليور .

(استقلال) لك قدر وقيمتني بيان تورك روحى ، دكل وطن عمومى اولان كره ارك بر پارجه سي آفريقاده ، حتى (مريخ) ييلاي زنده بيله استقلال جنكى اولسه ، حريت ، هر نوع جريت ، استقلال وحق ايچون بر مجاهده ، بر مصارعه اولسه لاقيد فلماز بوني 185 نومرولو (اجتهاد) ده [*] بلند آواز ايله سويلهك وبوني سويله ميني ملت مزك شرفي ونجابتى مقتضاسى كوردك . دوست واستادمز (فرانسه) نك بزه كوچمه يه حتى اولماديني سويلهك . استقاللى ايچون دو كوشن هر ملتى سومه يي فرانسز متفكريني بزه علوجناب مقتضاسى اولاراق كوسترمش دكيدرلر ؛ بو بر نوردر كه كوسته ريلكسز ين ده كورولور وبوني تورك ، تاريخده چوق كورمش ومقتضاسنجه حركت ايتمشدر . قوتك حقه تقديم ايتديكني بياملك لازمدر .

[*] « فاسده كي مجاهده قارشيسنده » عنوانى اومقاله مزي

اوقويك ؛ ص : 3672

ايچون روحندن مجروح اولان زواللى اميري واپورك سالونه اينديرديلر .

(فازابلانقا) دن مارسيلايه قدر عبدالكريم صالونك وقاراسنك پنجه رسدن مملكتك افقلرينه دوغرو باقده دوام ايتمشدر واغزينه برلوقا ييه جك قويامشدر . يالكز آراده يانه كتيريلن بري سكز ، ايكنجيسى ، بش اوچونجي سي بر ياشنده اولان ياورولريني اوقشامشدر .

بر اورتوسى واردى . چيلاق آياقلىر نده ده اسكى وقيرميز ياني غائب اولمش پاپوچلر بولونيوردى .

واپورده بر آراتق بر فرانسز غزته جيبي عبدالكريمه ياقلاشهرق انطباعلريني صورمشدر . زواللى امير درين بر سكون وخرن ايچنده شو جوابي ويريور : « كندى كو-شه سنى ، كندى طوپراغنى سوهن بر انسان ايچون منفا شبهه يوق كه پك آغير بر شيدر . فقط بن روحده كي حزن يكهرك مقدراتمه تابع اوليورم . فرانسه نك عدالتني داها اول طائيش اولسه ايدم اوكا قارشى سلاح چكمزدم بو سلاحى ملتكم سلامتى ايچون براقدم . شيمدى حقه متوكلم ! »

عبدالكريم مارسيلايدن ديكر برواپوره بينديريلارك مؤيد منفاسى اولان (ره ثونيون) آطه سته سوق ايدلمشدر . اسكيدن (بوربون) تسميه ايديلن (ره ثونيون) آداسى آفريقا ساحلنه پك اوزاق اولمايان « ۱۸ » بيك تنوسلى كوزلر آطه در . فرانسه حكومتى زواللى مجاهده كندى

ایله قابل تألیف اولمیان بورو حیاتی، فرانسه‌نک اوچ اڤ
بیوک متفکرندن بری اولان بر ذات دن 16 ایلول 1926
تاریخله آلدیغیز بر نامه‌نک شو :

Comme vous êtes philosophe vous verrez aisément la relation existante entre les événements suivants : Prise de Smyrne, Traité de Lausanne, affaire de Lotus. Dites à vos amis qu'il est toujours dangereux d'irriter de puissants adversaires.

سطرلرنده او قودق و متلف اولدوق .

عینی زمانده بیوک برپسیقولوغ اولان بر بیوک
استادک بولسان و بینانی حقیقه حل ایدیلجهک بر مسئله
روحیه عرض ایتکده در . قوتک اوکنده اکیلمک
ایسته‌مه‌نک، اک بیوک متفکرلرجه بیله غریب و حتی
شایان مواخذه بر حال تلقی ایدیلکده اولدیغنه دلخون
شاهد اولوروز . فرانسه حرب عمومیدن مظفر جیقدی
کوروندی . فقط مظفر جیقما دی ، جوق یازلیق ،
او ، آلمانیدن داها زیاده مغلوب چیقمش در ؛ حرب
عمومی اثناسنده ، Lord Buckmaster ، برنطقنده
« حقیقی مظفر ، بو حربک ختامندن اون یاخود یکریمی
سنه صکره آ کلاشیلا جقدر ... » دیمشدی . 1918
سنه سی اوئلنده سویله بن بوسوزک مدهش و درین معناسی
آ کلاشیلیور ؛ عینی خطیب بو خطابه‌سنده اوروپایی تهید
ایدن بانقروته [افلاسه] ده تلمیح ایدیوردی . فرانسه
ایچون بو تهیدک قوقوسی مع الاسف چیقمایه باشلامشدر .
خوجامز فرانسه (ریفستان) ده ، (سوریه) ده دکل ، اصل
خصمنی بالذات فرانسه‌ده کورمه‌لی در . اکر بر ملتک
قدرت و قوتی و قابلیت حیاتیه‌سنی اولچمک ایچون وضعیت اقتصادی
و مالیه‌سی حقیقی ویا کیلماز بر قسطاس ایسه [که شبهه‌سز او یله در]
بو کون مغلوب آلمانیا ، مظفر فرانسه‌دن داها زنده و داها
سالم بر حال و شانده در . بونی بن سویله‌مه‌سه‌م ده (فرانسه)
نک بر قاچ دفعه باش و کیلی اولمش اولان M. Ed.
Herriot ، (یاراتمالی Cr  er) آدی مدهش کتابک متبحر
محجری اولان M. E. Herriot سویله مکده در .

عبدالکریم مؤبد منافاسنه کیدرکن عجب دونکی
خصمی فرانسه‌نی احاطه ایدن غیر مرئی دشمنلری عیان ، بیان

فقط قوت حته تقدم ایتسه‌ده هیچ بر زمان حقه
تمل ایتمه‌یه‌جک‌نی ده بیلیمک لازمدر . (فرانسه) کندی
وطنلرنده کندی قانولاریله مستقل و حر یاشاماق
ایسته‌ین لرك قانیه (سوریه) یی ، (ریفستان) ی
قیزیله بویاماقله فرانسه متفکرلرینک یوزنی قاره جیقاریور .
دیگر طرفدن عبدالکریم ک ایشه ، « الله کریم ! »
دیهرک آتیلدیغی آ کلاشیلیور ، او ، مطلق ، تورکک « مصطفی کال »
ندن ملهم اولدی . فقط مصطفی کالدن ملهم اولماق کافی
دکل بر آزده مصطفی کال اولماق کرکدی . اسپانیا
ایله حرب ایدرکن (فرانسه) یی اداره ایتمه‌سی
لازم‌دی . بونی پایاییلردی و حتی فرانسه‌نک معاوتنی ده
تأمین ایتمه‌سی غیر ممکن دکلدی . (ریفستان) ک
تام اولماق‌له برابر بر استقلالی واردی . شیمدی بوده
الدن کیتدی . حربک یالکنز سلاح قوتیه دکل قسما‌ده
کیاست قوتیه قازانیلدیغی بیلیمک لازمدر . آلمانیا یی مغلوب
ایدن کیاستسزلیکی اولمشدر . انکلترونک حربه اشتراک
ایتمه‌یه‌جک‌ه قطعاً آمین اولاراق (بلجیکا) بی طرفلغی
چیکنه‌دیکی زمان موجب فلاکتی اولان خطایی ایشله‌ش
اولدی . Lusitania . واپورینی تورپیلله‌مه‌سی و یوزلرجه
بی کناه قادین جوجوق ، یاشلی ، یاشسز انسانی بحر
محیط اطالاسینک قهرینه دوکمه‌سی انسانیتک نفرتی جلب
و متحده آمریکا یی بحق اغصاب ایدره‌ک آلمانیا نک مخاصملری
صفه ادخال ایتدی :

بونکله برابر عبدالکریمک شرفی کوچولتمک ایسته‌مکدن
جوق اوزاغز ؛ اسیر اولماق ایچون صرف ایدیلن جهد
و کیریلن جدال ، نتیجه‌سی نه اولورسه اولسون دائماً
شرف و نجات ایله ممتازدر . بو کله‌لری بازارکن نامق
کالمزک .

هکدر شیردر زنجیره تهمت عجز اقدامی
فلکده بخت اوتانسین بی نصیب ارباب همتدن .
نعره‌می حافظه‌ده شیمشک چاقارکی بر ظهور عرض
ایتدی .

اوروپا غریب و قورقولو بر حالت ذهنیه ایچنده کندیسینی
غائب ایدیور . اکر بو حال یالکنز دولت رجللرینه
منحصر اولسه‌یدی حیرتمز جوق اولمازدی . عافیت روحیه

تورقو آتوتاسسو Torquato Tasso

— مشهور ایتالیان شاعری —

صنایع نفیسه پر یارینک مالکانه سی صانکه ایتالیانک قوجاغنده قورلشدر . نه طرفه باقیه کز شعر کورورسکز . سمایی ، ساحلیری ، باغچه لری ، قارلی طاغری برر شعردر . اک خراب یرلری ، اک شعر دولو کوشه لیدر . اک معمور یرلری ده ینه سزه نفیس بر مجموعه اشعار کی خوش کلیر . ایشته روما ! بر وقتلر بشریتک محور اجتماعسی ، ثروت و قدرتک مرکز محتشمی ، سفاهتک سریر سلطنتی اولان بوواسع اووا ، بو یدی تبه ، بو بولانیق (نه وەر) نه بویوک بر مزاردر ... بونک ایچوندرکه نه بویوک بر شعردر !...

ایشته ونیدک ! صولرک ایچنده یوکسامش مرامر سرائیری ماضیه صارلمش برر قوله بکزه ین قانالاری ، تاریخن مهم صحیفه لر تقدیم ایدن قدیم معبدلری ، داراجق ، قیوریتیلی صودن سواقلری ایله نه دوشوندیریجی ، نه عشق و فسون صاحیجی بر شعردر !...

کونشلی هواسی ایچنده بویوک آدملرک ، سفیه قوملرک کییکارینی صاقلایان ناپولی ... معظم صنعتکارلرک اثرلرینه حرمتله قوجاغنی آچمش ، ذکایه تحت احتراملر حاضرلامش فلورانسه ... آلا داغلرینک بر طرفنده باشنه بر تاج صنعت کییمش یشیل اووالرک زهر دلرینه حسنک پیرلانطه لرینی صاحمش میلانو ... عمانلرک قیونندن دومانلی باشنی قالدیرمش سجیلیا ... دلفه لرک آره سندن دکرک کوپو کاو ساحه سنه سونجی یاقوتلر صاحان سترامبولی ... لطیف کوالر ، وقایع دیده آطلر ... بونلر هب برر شعردر ... نفیس ، مهیج ، طاشقین ، عشقه ، خویا ایله دولو برر شعر ! بو قدر شعری چوق ، کوزلکی ، مزیت بدیعیه سی میذول اولان بر مملکتک شاعر یشیدیر مکده کی قدرته شبهه ایدیله من . داتهر ، به ترارلر ، آریوسته لر ، تاسولر بو

کودیمی و بو دشمنلرک کندیسندن جوق قورقونج اولدیغنی دوشوندیمی ؟

اسیرلر یایماق حرلرک کاری دکلدو . بنجه حریت اسارته وجود و یردیک کون کندیسی ده اسارت درکسنه دوشمش واسیر اولمشدر . و اسارتدن آریلایان سیئاتک منبت بر تارلاسی اولاجقدر . کندی ملتیزدن صوکره روحزه اک زیاده یاقین اولان (فرانسه) یی بو نزول وسقوطلرین منزله کورمه یی جان و کوکلدن آرزو ایدهرز . بو آرزو هر منور تورلرک کوکسنده اک صیجاق و نورانی آرزولردن اولاراق یاشامیه دوام ایتک ایستر .

2 تشرین اول 1926 اجتهاد نوی

دوققور عبدالله هودت

عشق و شعر یشیکنده دوغملشدر ، بویومشلر ، مظهر الهام اولمشلردر . بولردن بعضیلرینک حیاتلری نه قدر مرارتلی ، نه قدر خزین ، نه قدر المللله دولو ، بونک ایچوندرکه نه قدر مراقیلدر . هله (تورقو آتوتاسسو) نک حیاتی ! بو پک یاقیشقلی ، پک کوزل ، پک حساس ... بو مسعود ، بودبخت ، بو دلی ، بو حسسز ، بو ذیلنجی ، بویوک زواللی تاسسو ، اون آلتنجی عصر میلادی شاعر لرنددر . ثروت قدیمه سنی غائب ایتش بر معروف سلاهه نک چوجوغیدر . ۱۵۴۴ میلادنده (صوره نته) دوغمشدر . پرنس (صالهرنه) نک خدمتنده بولان پدری بوراده اختیار اقامت ایتدی . یشیکنه قابلیت شاعرانه ایله کیرمش اولان بر وجوده صوره نته نه بویوک فیض شاعریت حاضرلاباق بر موقعدر : آرقه سنده وهزووک دومانلی باشی ، اوکنده بحر سفیدک واسع سطحی ، قارشوسنده قاری آطه سنک ماوی قایاسی ، یاننده ناپولینک شطارتلی منظره سی بولنور ؛ آیقلرینی ناپولی کورفرینک سودالی صولری اوپر ؛ بر طرفنده پومیه ئی نک باغچه لری اوزار . صوره نته طبیعتک اک مهیب قوتلری اورته سنده یشیللکار ، چیچکار آره سنده قورولش بر عشق و شعر یوواسیدر . تاسسونک شاعر دوغمش اولان روحی بوراده کندی سمای تخیلی ، کندی افق تفکرینی بولاشدی .

صوره نته اونک هم وجودینه ، هم ده فکرینه یشیکدی . صاف و ایلدق سملر آلتنده اقلره دوغرو آقوب کیدن دالغهرلر ، چیریتیتیلی صولرک تصادم لرنده کی شده کوره درلو درلو ایکتیلر چیقاران قایالر ، جوارنده کی انجماد ایتش لاوردرلری ، ییقیق شهرلر تاسسوی دوشوندیره جک ایلک سبیلر اولمشدی . فقط حیف که معیتنده بولوندیغی برنسی متعاقب نفی ایدلمش اولان باباسی برنادو اوغلنی رومایه یراقدی . معظم و محتشم بر موجودیتک ییقیق آبدیه سنی آندیران روما ، تاسسو ایچون دها بویوک ، دها هیجانکار ، دها فسونلو بر کتاب تفکر تشکیل ایتدی . بورده انسانیت اولیه نک احتراملری ، وحشتلری ، ذوقلری ، فکرلری ، مجاهده لری ، چوروک ایمانلری ، قانی کلنجه لری ، بویوک کلکاری ، کوچوک کلکاری تکاثف و تحجر ایتمه بکزه یوردی . تاسسو ، چیچرونلرک سطوت کلایه لرینه شاهد اولان فورومک ، مصالح عمومیه میدانک خراب ستونلری آره سنده دولاشدی ؛ قیصرلرک باغچه لرنده ، پاپلرک موزه لرنده کزیندی ؛ تاریخک عز نلرینه کیردی ؛ ماضینک جوقورلرینه باقدی ؛ خراب حالاری محتشم ناملرله استیزا ایدن طاق ظفرلره دایاندی ؛ بلاغتار ، قهرماناقلر ، انشیکلر ، فریادلر عصیانلر دویدی ، قان قوقولری حس ایتدی ... بونلرک هر بری تاسسو ایچون کندی الهام سملرینه چیقاریجی بر قاناد دیمکدی . صانکه روما اوکا : « بکا باقی ، بنی تدقی ایت و دوشون !... » دیوردی . او دوشونوردی . واقعا هنوز کندیسی بر مکتب طلبه سی ایدی . وسعت ذکاسیله ، سعه معاوماتیه معاشرینی تقدیره ، حیره دوشورن بر مکتب طلبه سی ... فقط تفکر اونک اوکنده بر بویوک سماکی ، اوچلری استقبالک قراکلرینه سوروشن بر بویوک سماکی آچامشدی ...

تاسسونی اک چوق حسلندیرن ماضینک بویوک آغزیه